

Jom Kipoer, dag van verzoening. God maakt het goed!

Materiaal Israëlzondag 2019 (kinderen)

Inleiding

Het thema van de Israëlzondag is dit jaar Inkeer. Voor de kinderen wordt het thema uitgewerkt aan de hand van dé Joodse dag van inkeer: Jom Kipoer. Die dag wordt in de Bijbel Grote Verzoendag genoemd. Over die dag gaat het deze les.

Doel

- We leren hoe Grote Verzoendag werd gevierd door het volk Israël in de woestijn.
- We denken na over vergeving van zonden. God kan onze zonden alleen vergeven door ze op Zijn Zoon Jezus te leggen. En wanneer God zonden vergeeft, zijn ze echt voor altijd weg!

Intro

Thema: Gum je zonden uit...!

Doel: Inleiding op het thema

Tijd: 10 minuten

Nodig: Goed geslepen potloden, papier en gummen

Toelichting: Laat elk kind iets opschrijven waarvan hij vindt dat hij dat niet had moeten zeggen of doen. Ze hoeven het niet hardop te zeggen of aan anderen te laten lezen. Vraag vervolgens de kinderen om dat wat ze net hebben opgeschreven weer uit te gummen. Waarschijnlijk blijft er altijd iets zichtbaars achter. Dat is het verschil met God! Als God iets uitgumt, omdat Hij je vergeeft, zie je er niks meer van terug. Dit terwijl mensen er bijvoorbeeld nog wel eens op terugkomen.

Vertelschets Bijbelverhaal

Bijbelgedeelten: Leviticus 16 en 23. En een aantal verzen uit Numeri 28 en 29.

Voor de verteller

In de vertelschets worden veel details gegeven. Het is goed om rekening te houden met de leeftijd van de kinderen aan wie het verhaal wordt verteld. Bij jongere kinderen kan bijvoorbeeld alleen het gedeelte verteld worden van het offeren van het bokje voor de zonden van het volk. En dat op het andere bokje de zonden gelegd worden, waarna dit bokje de woestijn in wordt gezonden.

Verhaal

Daar, midden in de woestijn staan een heleboel tenten. Ze staan allemaal keurig bij elkaar. Het zijn de tenten van de Israëlieten. Ze zijn al heel wat jaren onderweg van Egypte naar het land Kanaän. Nu zijn ze in de woestijn.

Maar kijk eens goed, tussen al die tenten staat een tent die er heel anders uitziet. Het is de tabernakel. Daar is God heel dichtbij Zijn volk, daar werken de priesters elke dag. En daar worden elke dag de offers gebracht en wordt er gebeden.

Maar deze dag wordt een hele andere dag. Het zal de Grote Verzoendag zijn. De dag waarop God aan iedereen laat zien dat Hij de zonde, het verkeerde van het volk, wil vergeven! God

heeft het Zelf helemaal aan Mozes uitgelegd. De Israëlieten mogen op deze dag niet werken. Dus niet nog snel even de tent opruimen of het eten klaar maken.

Voor één iemand wordt het een hele bijzondere dag. En dat is voor Aäron. Wie is Aäron eigenlijk? Aäron is de broer van Mozes. Hij ging samen met Mozes steeds naar de Farao toe, toen het volk Israël nog in Egypte woonde. Nu is hij nog steeds een belangrijke man. Hij is de Hogepriester.

Aäron weet precies wat hij deze dag moet gaan doen. Hij kijkt eens goed om zich heen. Heeft hij alles wel klaargelegd voor deze dag? Want het is de Grote Verzoendag. Ja, gelukkig, hij ziet het al. De speciale kleren liggen klaar. Die mag hij nu nog niet zomaar aantrekken hoor, dat mag pas als hij in de tabernakel zich heeft gewassen.

Snel loopt Aäron zijn tent uit. Om hem heen wonen de andere Levieten met hun gezinnen. Voor hen is het ook een belangrijke dag. Kijk, daar loopt al een van de priesters met de dieren die vandaag nodig zijn. Dat zijn er veel zeg! Er staat jonge stier klaar, een ram en twee geitenbokjes. En ook nog eens zeven lammetjes.

Bij de tabernakel doen de priesters hun werk wat ze elke dag doen. Er zijn priesters bezig om alles klaar te zetten voor de offers. Een andere priester zorgt ervoor dat de lampen in de tabernakel genoeg olie hebben, zodat ze altijd branden. En vandaag loopt er ook een priester met een schaal met water. Hij zet hem alvast klaar voor de Hogepriester, die zal hem zo nodig hebben.

Kijk, daar komt Aäron al aan. Bij de schaal met water blijft hij staan. En wat doet hij dan? Hij wast zich helemaal met het water. En daarna trekt hij de speciale kleren aan voor deze dag. Een wit (linnen) hemd en daaronder een witte broek. Ook de riem om zijn middel is van dezelfde witte stof. En zelfs op zijn hoofd draagt hij een tulband van witte stof. De priester is helemaal in het wit gekleed en is eerst gewassen.

Weet je wat je hier al een beetje ziet? Als we God willen dienen, moeten we ook gewassen worden. Niet vanwege zand aan onze voeten of van plakkerige handen. Nee, al het verkeerde dat we doen, maakt ons eigenlijk vies. En als God onze zonden vergeeft, wast hij ze van ons af. Dan zijn we weer helemaal schoon.

In zijn prachtige witte kleren loopt Aäron verder. Hij kijkt even goed om zich heen. Ja, daar komt een andere priester al aanlopen met een jonge stier, dat is een jonge mannetjes koe. Aäron pakt het touw vast waar de jonge stier aan vast zit. En dan doet hij iets dat eigenlijk heel erg is. Hij doodt de stier. En van die stier vangt hij het bloed op in een schaal. Erg hé, dat een beest moet sterven. En toch is dat nodig voor de vergeving van zonden. Iemand moet sterven en de straf dragen. En dat is nu eigenlijk die stier.

Maar wat doet Aäron nu? Hij neemt die schaal met dat bloed met zich mee. En hij heeft nog wat nodig. Kijk maar eens. Aäron pakt nog een andere schaal. En daarmee loopt hij naar het altaar bij de ingang van de tent. Daar worden de offers gebracht en de dieren op het vuur verbrand. En van dat vuur pakt Aäron wat kooltjes. Stukjes die nog gloeiend heet zijn. Met de schaal met kooltjes en de schaal met bloed loopt Aäron de tabernakel in.

Maar wat doet Aäron nu? Hij stopt niet in de eerste kamer van de tabernakel. Nee, hij trekt voorzichtig het gordijn opzij en loopt naar de tweede kamer. Maar dat is de heilige kamer! De kamer waar de gouden ark staat. Daar mag toch niemand komen! Dat klopt, niemand mag daar komen. Maar er is één dag in het jaar dat er wel iemand mag komen. En dat is op deze dag. Dan mag alleen de Hogepriester er komen.

Aäron pakt voorzichtig wat wierook, dat zijn kruiden die lekker ruiken, en legt die op de kooltjes. Het gaat gelijk heerlijk ruiken in deze heilige kamer. En dan pakt Aäron de schaal met bloed. Heel voorzichtig pakt hij wat bloed en dat drupt hij op de gouden ark, tussen de engelen. Hij pakt nog een beetje bloed en druppelt dat op de grond voor de kist. Dit bloed laat het zien: er is iemand gestorven voor de zonden van het volk. Nu hoeft God Zijn volk niet meer te straffen!

Aäron is helemaal in zijn eentje bezig in de Tabernakel. Niemand mag hem hierbij helpen. God heeft het heel duidelijk gezegd. Is hij nu klaar? Nee, er moet nog iets gebeuren.

Aäron loopt de heilige ruimte weer uit. Even kijkt hij om zich heen. Ja, daar ziet hij het al. Een van de priesters heeft twee geitenbokjes bij zich. Die bokjes heeft hij nu nodig. Hij wenkt de priester, en al snel komt die aanlopen met de twee bokjes. Aäron pakt eerst een van de bokjes. Dit dier wordt ook gedood. Hij moet sterven. Ook dit bloed moet op de gouden ark gedruppeld worden. Maar wat doet Aäron nu met het andere bokje?

Iedereen die in de buurt staat let goed op. Kijk, Aäron legt zijn hand op de kop van het dier. En terwijl zijn hand op de kop van het bokje ligt, zegt hij hardop de zonden van het volk. Het is net of hij al de verkeerde dingen op dit diertje legt. En dan? Dan geeft hij het touw waarmee het diertje vast zit aan een andere man. En kijk, de man loopt met het bokje weg bij de tent. Gaat hij hem weer terugbrengen naar de kooi? Nee, de man loopt veel verder. Weg bij al de tenten van de Israëlieten vandaan. Hij loopt helemaal de woestijn in met het bokje. En dan staat hij stil. Hij bukt zich en maakt het touw om de hals van het diertje los. En dan rent het bokje weg, alleen, de woestijn in. En zo laat God zien: de zonden die op dat diertje zijn gelegd, zijn nu helemaal weg bij het volk.

Weet je wat er nu zo mooi is? Dat bokje wat de woestijn in loopt, lijkt op de Heere Jezus. Wanneer wij onze zonden eerlijk tegen God vertellen, leggen we onze verkeerde dingen op de Heere Jezus. En het was wel heel erg, Hij moest ervoor sterven. Maar nu zijn onze zonden weg, echt helemaal weg!

Bij de tabernakel heeft Aäron zijn belangrijke werk afgemaakt. De offers zijn gebracht, het bloed is gedruppeld. Aäron is er stil van, wat was dit een bijzondere dag. En diep vanbinnen is hij ook helemaal blij. Wat is het toch fijn dat God de zonden wil vergeven! Wat is het toch fijn om bij deze God te mogen horen!

Achtergrondinformatie

Jom Kipoer heet ook wel Grote Verzoendag. Het valt op 10 Tisjri (september/oktober) en is de belangrijkste dag van het Joodse jaar. Op deze dag offerde de hogepriester twee bokken. De eerste werd geslacht en verbrand als offer voor de zonden van het volk. De hogepriester sprenkelde het bloed van deze bok op het verzoendeksel van de ark in het Heilige der Heiligen. Op deze allerheiligste plaats mocht alleen hij éénmaal per jaar voor deze gelegenheid komen. De tweede bok was de zondebok. Door schuld te belijden, legde de hogepriester de zonde van zichzelf en het volk op de bok, die vervolgens de woestijn in werd gestuurd. Op Grote Verzoendag werden veel offers gebracht. Een jonge stier, een ram en een geitenbokje. En zeven lammetjes.

Op Grote Verzoendag waren drie dingen belangrijk voor iedereen:

- Het houden van een heilige samenkomst
- Niet werken
- Je verootmoedigen

Sinds de verwoesting van de tempel door de Romeinen in 70 na Christus, is offeren niet meer mogelijk. De rabbijnen vervingen het offer daarom door gebed, bekering en vrijgevigheid (ook wel: gerechtigheid). Als uiting van verootmoediging vasten de Joden 24 uur. Gedurende die tijd eten, drinken en werken ze niet.

Aan de vooravond van Jom Kipoer staat in de synagoge een gebed om vergeving centraal. Ook wordt gelezen uit het Bijbelboek Jona. Op de dag zelf gaan veel mensen in het wit naar de synagoge. De witte kleren zijn een teken van heiliging. Ze herinneren aan de woorden van Jesaja: 'Al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw, al zijn ze rood als purper, ze worden wit als wol' (Jes. 1:18). Aan het eind van de dag volgt een feestmaal van zoete gerechten.

Bij Rosj Hasjana, het Joods nieuwjaar dat op de eerste dag van de maand Tisjri wordt gevierd, draait het om bekering. Bij Jom Kipoer, dat op de tiende dag van dezelfde maand gevierd wordt, draait alles om verzoening.

Toen Jezus aan het kruis stierf, scheurde het voorhangsel in de tempel van boven tot onder in tweeën (Mar. 15:37-38). Vanaf nu is het Heilige der Heiligen voor de gewone gelovige niet langer verboden terrein. Dit kan alleen omdat het definitieve offer is volbracht: Jezus gaf Zijn leven. Daardoor kan iedere gelovige vrijmoedig tot God gaan. En dat geldt niet alleen voor joden, maar ook voor heidenen.

Zingen

- 'Tot zevenmaal zeventigmaal'
- Psalm 6
- 'Al waren je zonden als scharlaken'

Afsluiter

Thema: God wist de zonden uit!

Doel: Afsluiten van het thema

Tijd: 10 minuten

Nodig: Whiteboard met een goede wisser

Laat de kinderen dingen noemen die niet goed zijn. Teken een grote open vorm van een kruis op het whiteboard en laat hierin de zonden opschrijven. Daarna mag een van de kinderen alles uitwissen. Hierbij wordt zichtbaar dat wanneer God vergeeft, de zonden echt weg zijn.

Daarbij is het goed om nog een keer duidelijk te benoemen dat zoals de zonden op de bok werden gelegd, zo ook onze zonden op Jezus werden gelegd. Hij heeft ze aan het kruis gedragen. Zo kunnen al de zonden vergeven worden en dan zijn ze ook echt helemaal weg!

Verwerking: Sjofar knutselen

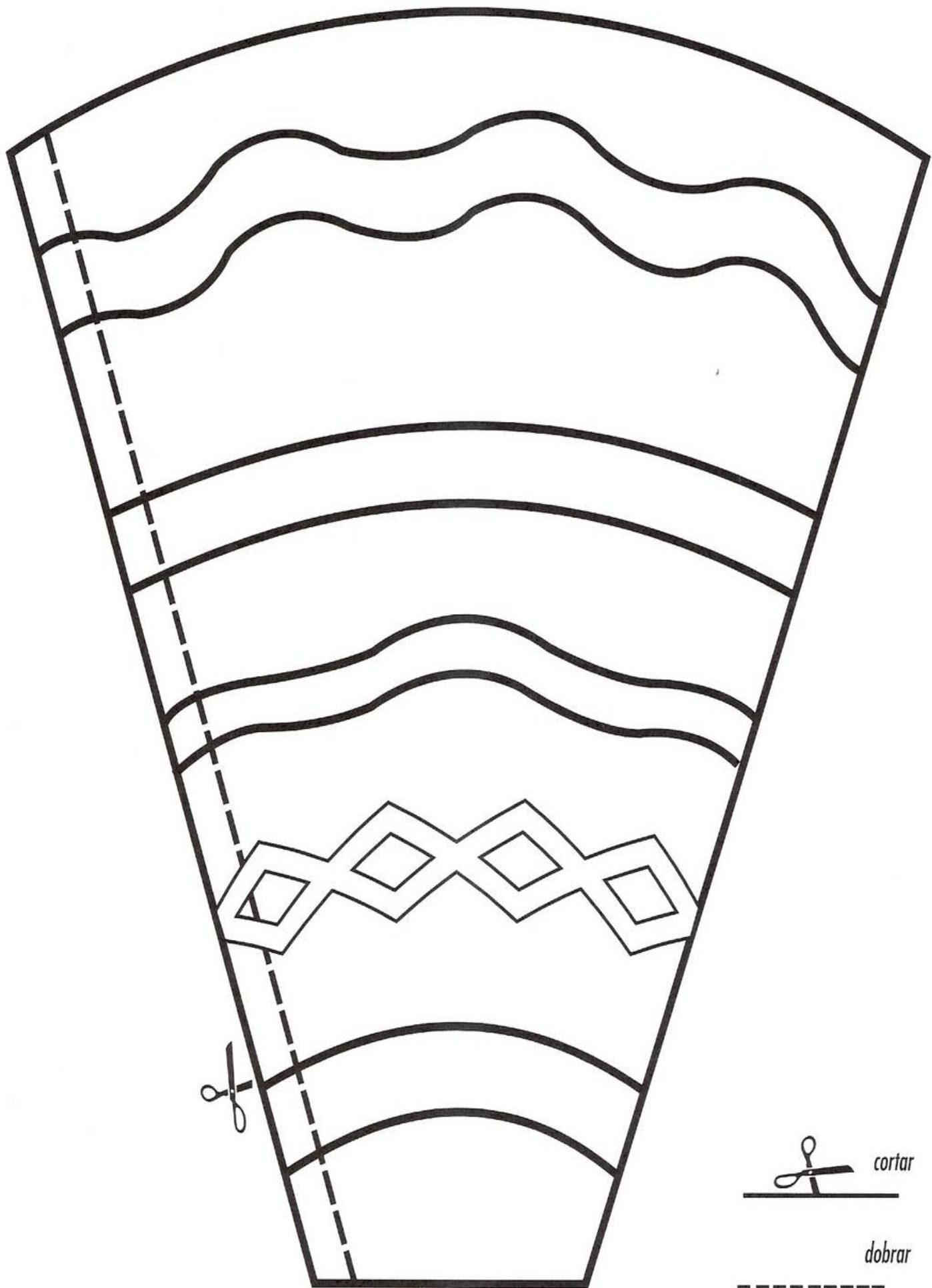
Aan het eind van Jom Kipoer wordt in de synagoge op de sjofar geblazen. Hiermee wordt de dag van belijden en vasten afgesloten. Het blazen op de sjofar geeft aan hoe blij iedereen is. Zoals Aäron ook blij was aan het eind van de dag. Gods vergeving is iets om heel dankbaar voor te zijn; om heel blij van te worden.

Benodigdheden:

- Sjofar gekopieerd op stevig papier/karton
- Potloden/viltstiften/vetkrijt
- Plakband en lijm
- Glitters of stickertjes om de sjofar te versieren.
- Eventueel voor elk kind een 'feesttoetertje' waar het papieren gedeelte wat normaal uitrolt, afgehaald wordt. Het 'trompetje' kan dan in het begin van de sjofar verwerkt worden.

Werkwijze:

- De bijgevoegde sjofar op stevig papier/karton kopiëren
- De sjofar kleuren en versieren
- De sjofar uitknippen
- De sjofar oprollen en met de plakstrook vastplakken. Eventueel met plakband onderaan en bovenaan vastplakken ter versteviging. Dit zal vooral nodig zijn als er een trompetje in verwerkt wordt.

 cortar
 dobrar